

POSTANOWIENIE

Dnia 26 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 26 października 2016 r.,

sprawy **K.A.**

skazanego z art.197 § 3 k.k.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 6 kwietnia 2016 r., sygn. II AKa .../16

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w [...] z dnia 19 października 2015 r., sygn. V K .../14

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. zwolnić skazanego od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w [...] wyrokiem z dnia 19 października 2015 r., w sprawie V K .../14, uznał K.A. za winnego tego, że w dniu 31 sierpnia 2013 r. w miejscowości S., działając wspólnie i w porozumieniu z dwoma nieustalonymi mężczyznami, kilkakrotnie doprowadził N. J. przemocą polegającą na przytrzymywaniu jej rękoma za głowę, ciągnięcie jej za włosy i przytrzymywanie jej za ręce do obcowania płciowego, tj. do odbycia z nią stosunków oralnych i dopochwowych tj. o czyn z art. 197 § 3 pkt 1 k.k. i za to na podstawie art. 197 § 3 pkt 1 k.k. skazał go na karę 8 lat pozbawienia wolności, zaliczając na jej poczet okres rzeczywistego pozbawienia od

dnia 31 sierpnia 2013 r. do dnia 28 sierpnia 2014 r. i od dnia 17 października 2014 r. do dnia 19 października 2015 r.

We wniesionej na korzyść oskarżonego apelacji, zaskarżając w całości wyrok Sądu Okręgowego, obrońca, na podstawie art. 438 pkt 2, 3 i 4 k.p.k., zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku, tj. art. 7, art. 410 i art. 5 § 2 k.p.k. przez wadliwą i niepełną ocenę zgromadzonego materiału dowodowego, pominięcie występujących w sprawie wątpliwości i rozstrzygnięcie ich na niekorzyść oskarżonego, co doprowadziło do błędnego uznania go za winnego zarzucanego czynu, co przejawiało się m.in.:

- brakiem ustalenia odmowy spontanicznego zeznawania przez pokrzywdzoną;
- brakiem ustalenia wpływu chęci pokrzywdzonej do przedstawiania się w lepszym świetle na treść składanych przez nią zeznań oraz ustalenia, czy pokrzywdzona mogła obawiać się powrotu nad ranem do domu z uwagi na zakaz nałożony na nią przez rodziców, co również mogło mieć wpływ na treść złożonych przez nią zeznań;
- błędnym ustaleniem przez biegłą, że procesy poznawcze odpowiedzialne za zdolność spostrzegania, zapamiętywania i odtwarzania spostrzeżeń nie są u pokrzywdzonej zaburzone, mimo, iż przepis art. 192 § 2 k.p.k. wskazuje na „zdolność postrzegania lub odtwarzania przez niego postrzeżeń”, co nie jest tożsame z terminem „spostrzeżeń”;

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który mógł mieć wpływ na treść orzeczenia poprzez:

- przyjęcie, że oskarżony miał się dopuścić się wraz z dwoma innymi nieznanymi mężczyznami zgwałcenia N. J., mimo, iż poza zeznaniami pokrzywdzonej w tym zakresie nie istnieją inne dowody wskazujące na sprawstwo oskarżonego, który nie przyznaje się do winy, a wyniki przeprowadzonych ekspertyz w sprawie, które wprawdzie w części wskazują na obecność DNA K.A., np. na poszewce kołdry, czy narzucie, same przez się nie mogą wskazywać na jego sprawstwo zwłaszcza przyjmując, że oskarżony, według pokrzywdzonej, miał odbyć tylko stosunek oralny, bez wytrysku;
- przyjęcie, że oskarżony K. A. odbywał z pokrzywdzoną N. J. stosunki dopochwowe mimo treści zeznań N. J., że miały to być tylko stosunki oralne;

- brak odniesienia się w uzasadnieniu wyroku do wyjaśnień oskarżonego wskazujących, że w budynku, gdzie miało dojść do zgwałcenia pokrzywdzonej, oskarżony wcześniej uprawiał seks i w związku z tym mogły być tam pozostawione jego ślady biologiczne;

3. rażącą niewspółmierność orzeczonej kary pozbawienia wolności w stosunku do całokształtu ujawnionych okoliczności sprawy.

Na zakończenie obrońca wniosła o:

1. zmianę zaskarżonego w całości wyroku i uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu;
2. ewentualnie, przy uznaniu winy oskarżonego, o zmianę zaskarżonego wyroku w części dotyczącej orzeczenia o karze i wymierzenie oskarżonemu kary łagodniejszej (niższej) niż orzeczona;
3. ewentualnie o uchylenie zaskarżonego w całości wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Po rozpoznaniu wniesionej przez obrońcę oskarżonego K. A. apelacji Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 6 kwietnia 2016 r., sygn. II AKa .../16, utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie.

Z rozstrzygnięciem tym nie zgodziła się obrońca skazanego, która we wniesionej na jego korzyść kasacji podniosła zarzut rażącego naruszenie prawa, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, tj:

1. art. 192 § 2 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. poprzez błędną ocenę przez Sąd Apelacyjny w [...] opinii biegłej K. M., jako pełnej i niebudzącej wątpliwości, a formułowanych przez nią wniosków, jako odpowiadających wymogom tezy dowodowej w sytuacji, gdy wnioski opinii, według jej sformułowań, dotyczą wyniku procesu rozumowania, obserwacji, a nie zdolności percepcji zdarzeń, co prowadziło w konsekwencji do wadliwej oceny jednego dowodu wskazującego na sprawstwo skazanego K.A. i przypisania mu winy i skazania za zarzucany mu czyn;
2. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. przez brak należytej dokładności po stronie Sądu Apelacyjnego w [...] w wyjaśnieniu oczywistych sprzeczności pomiędzy kolejnymi zeznaniami pokrzywdzonej, co do przebiegu rzekomego zdarzenia i błędne zaakceptowanie stanowiska Sądu Okręgowego, iż rozbieżności te w

podstawowych kwestiach spowodowane mają być z jednej strony obiektywną trudnością tematu, a z drugiej upływem czasu, co nie wyjaśnia wszakże przyczyn odmienności opisu zachowania oskarżonego, na poszczególnych etapach postępowania, a które to uchybienie doprowadziło do błędnego oddalenia apelacji i utrzymania w mocy wyroku skazującego.

W konkluzji obrońca wniosła o uchylenie zaskarżonego w całości wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu apelacyjnym Sądowi Apelacyjnemu w [...].

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie, jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona przez obrońcę skazanego K.A. kasacja jest bezzasadna i to w stopniu oczywistym w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k.

Przypomnieć należy, iż kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, a powody jej wniesienia określa przepis art. 523 k.p.k. Wzruszenie prawomocnego orzeczenia w jej drodze możliwe jest jedynie w wypadku stwierdzenia rażącego naruszenia prawa materialnego lub procesowego, jeśli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia.

Na wstępie rozważań należy stwierdzić, że postępowanie sądowe w tej sprawie nie jest obarczone żadnymi uchybieniami określonymi w art. 439 k.p.k., jak również innymi, które należałoby zakwalifikować, jako rażące naruszenie prawa, mogące mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego kasacją wyroku.

Wbrew twierdzeniom obrońcy skazanego K.A. i treści zarzutów podniesionych w kasacji, Sąd Apelacyjny stosując się do nakazu wyrażonego w art. 433 § 2 k.p.k., rozpoznał, a w uzasadnieniu orzeczenia, zgodnie z wymogiem określonym w art. 457 § 3 k.p.k., podał, dlaczego uznał zarzuty podniesione w tym zakresie w apelacji za niezasadne.

Analiza zarzutu z pkt 1 kasacji prowadzi do konstatacji, że pozostaje on w związku z zarzutem z pkt 1 tiret 3 apelacji obrońcy, w którym wskazywała na błędną ocenę opinii biegłej psycholog K. M., biorącej udział w przesłuchaniu pokrzywdzonej, a która w swej opinii (pisemnej i ustnej) wskazywała na zdolność pokrzywdzonej „spostrzegania” a nie „postrzegania”, jak to określa art. 192 § 2

k.p.k. Jednocześnie zauważyć należy, że we wnioskach apelacji jej autorka nie wskazała na konieczność dopuszczenia dowodu z przesłuchania biegłej K. M. przed sądem odwoławczym w celu wyeliminowania rozbieżności między sformułowaniem ujętym w opiniach biegłej i przepisie art. 192 § 2 k.p.k., jak również nie wniosła o dopuszczenie dowodu z ponownego przesłuchania pokrzywdzonej w obecności innego biegłego psychologa i uzyskania opinii innego biegłego psychologa odnoszącej się do stanu psychiki pokrzywdzonej w takim zakresie, w jakim było to niezbędne do oceny wiarygodności jej zeznań.

Do zarzutu z punktu 1 apelacji Sąd Apelacyjny odniósł się na stronach 4-10 uzasadnienia wyroku (k. 9-10 zarzut z pkt 1 tiret 3). Przytaczając brzmienie art. 192 § 2 k.p.k. Sąd rozważył, czy użycie przez biegłą sformułowania „sposstrzegania” zamiast „postrzegania” mogło mieć wpływ na ocenę wiarygodności zeznań pokrzywdzonej i czy w konsekwencji mogło mieć wpływ na treść kontrolowanego wyroku. Rozważania te doprowadziły Sąd Apelacyjny do przekonania, że w wydanej opinii biegła nie wkroczyła w kompetencje organu procesowego zaś sama opinia i wnioski w niej zawarte wskazują na użycie sformułowania „sposstrzegania” w rozumieniu „postrzegania” określonego w art. 192 § 2 k.p.k.

Sąd odwoławczy przeanalizował opinie biegłej i wnioski w nich zawarte w kontekście zarzutu ujętego w apelacji. Badał, czy opinia biegłej poprzez użycie sformułowania „sposstrzegania” zamiast „postrzegania” była niejasna, niepełna, czy zachodziła potrzeba zastosowania przepisu art. 201 k.p.k. Wobec powyższego bezzasadne są argumenty podniesione w kasacji, z których wynika, że Sąd Apelacyjny aprobując ocenę opinii biegłej K. M. dokonaną przez Sąd Okręgowy, nie dopatrując się niejasności w tej opinii, rażąco naruszył art. 192 § 2 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k.

Jako oczywiście bezzasadny należy ocenić również zarzut obrazy art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. z punktu 2 kasacji. Sąd odwoławczy nie dokonywał w sposób bezpośredni oceny zeznań pokrzywdzonej, nie zmieniał ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd Okręgowy, w pełni je akceptując. Sąd zbadał, czy przed Sądem Okręgowym przeprowadzono pełne postępowanie dowodowe, czy oceniono wszystkie okoliczności ujawnione w toku rozprawy głównej i czy ta ocena była zgodna z zasadą swobodnej oceny dowodów. Orzekający Sąd podał

czym kierował się wydając wyrok, dlaczego uznał zarzuty apelacji za bezzasadne, a swoje stanowisko w tym zakresie przedstawił na k. 10-13 uzasadnienia.

W zarzutach sformułowanych w kasacji i jej uzasadnieniu nie wskazano jaką okoliczność ujawnioną w toku rozprawy głównej Sąd Apelacyjny pominął na etapie wyrokowania, czym rażąco obraził art.410 k.p.k. Podnoszenie zarzutu obrazy art. 7 i 410 k.p.k. nie może być skuteczne w postępowaniu kasacyjnym w sytuacji, gdy Sądy rozpoznające niniejszą sprawę wzięły pod uwagę, zgodnie z treścią art. 410 k.p.k., całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej, oparty swoje rozstrzygnięcia na wszystkich dowodach przeprowadzonych w sprawie, a wydane orzeczenia poprzedzone zostały wszechstronną, wnikliwą i obiektywną oceną, nie naruszającą zasady sformułowanej w art. 7 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.

kc